

Nieuwe Doelenstraat 6-8

jeugdherinneringen 1947-1956
door Robert Raat

In de periode mei 1947 tot maart 1956 heb ik veel tijd in het gebouw Nieuwe Doelenstraat 6-8 doorgebracht.

Bij Opa en Oma..., die daar woonden..., en werkten.

Opa was onderhoudsman. Hij verzorgde het technisch functioneren van het kantoorpand *Nieuwe Doelen* in de gelijknamige straat. Dat was een verzamelgebouw, waarschijnlijk van de Gemeente. Wat daar allemaal gevestigd was weet ik niet precies, maar buiten naast de ingang stond “Gewestelijk Arbeidsbureau”. Er was ook een Gemeentelijke Accountantsdienst gevestigd en links van de ingang waren de filmdistributiebedrijven Holland-America Film en Columbia Film te vinden. Er zal nog wat meer geweest zijn maar dat kan ik niet meer achterhalen. Wellicht een rederij? Feit is dat ik daar ooit een drietal ingelijste afbeeldingen kreeg van de Willem Ruys, De Oranje en de Nieuw Amsterdam, destijds fraaie passagierschepen.

Oma voorzag het kantoorpersoneel van koffie, in die tijd een duur product en derhalve op smaak gebracht door toevoeging van Buisman poeder. Ik zie nog die grote trommels staan in de keuken. En ruik nog dat aroma!

Mijn grootouders woonden aanvankelijk aan de Raamgracht. Maar al snel na de bezetting werd dat gebied afgesloten en tot *Judenviertel* verklaard, met hekken, borden, prikkeldraad, etc. Zij verhuisden, noodgedwongen, naar de Marowijnestraat waar mijn vader mijn moeder leerde kennen; die woonde daar om de hoek op de Hoofdweg. Van dat huis uit trouwden mijn ouders en gingen op het Kadijksplein 102” wonen. Pas begin

1946 konden opa en oma hun intrek nemen in de dienstwoning in het pand aan de Nieuwe Doelenstraat. Dat is het deel met de karakteristieke witte gevel zoals nu nog te zien is vanaf de Amstel naar de achterzijde van de Nieuwe Doelenstraat.

Op 18 januari 1945 werd er in de Doelenstraat door de bezetter een inval gedaan. Over het waarom leest u op de site dodenakkers.nl onder het kopje 18 januari 1945.

Mijn vader was toen al enkele jaren ondergedoken en zag het aankomen. Snel, met een aantal buizen of iets dergelijks, op de schouder wist hij de kelder in te glippen en bleef verder onvindbaar. De Duitse

Boven: De achterzijde van het kantoorpand Nieuwe Doelen, met achter de witte pui de dienstwoning.

officier vroeg mijn Opa nog wie dat was. “De stoker”, antwoordde hij. “Die moet ook mee”, schreeuwde de Duitser. Maar Pa was en bleef weg.

Er werden elf kantoormensen mee naar buiten genomen waar een vrachtwagen klaar stond om ze af te voeren. Mijn Opa moest ook mee, als twaalfde en laatste. Maar voor hem bleek geen plaats meer te zijn in de vrachtwagen zodat hij verbouwereerd op straat achterbleef. De elf zijn kort daarop als represaille gefusilleerd op het Rozenoordpad. Als kind ben ik daar enkele malen geweest. Op 4 mei, wat toevallig ook mijn geboortedag is.

Ergens moet er nog een foto zijn van het oorspronkelijke houten monument, maar daar kan ik niet meer aan komen.

Boven: Fusilladeplaats bij Rozenoord aan de Amstel; herdenking 1951

Rechts: De kleine Robert met oma, moeder en tante op 't dak van de Nieuwe Doelen

Mijn herinneringen aan Nieuwe Doelenstraat 6-8 beginnen uiteraard pas ná de oorlog. Ik werd 4 mei 1947 geboren, toen mijn ouders op het Kadijksplein woonden. Ik heb veel tijd doorgebracht bij mijn opa en oma in hun dienstwoning aan de Nieuwe Doelenstraat, ook omdat mijn vader daar zijn fotozaak gevestigd had. Die ruimte is thans (een deel van) de keuken van het Hotel de l'Europe dat het gehele kantoorpand heeft ingericht als deel van het hotel.

Na de oorlog waren veel artikelen schaars en veelal op de bon. Dit gold ook voor Sinterklaas. Opa voorzag hierin door tal van cadeaus voor de kinderen van het personeel te maken. Helemaal met de hand, van hout en werkend. Bruggen, vrachtauto's, pakhuizen, noem maar op. Alles voorzien van kratjes, kistjes, melkbusjes om te vervoeren of op te hijsen en onder te brengen in een pakhuis. Dat hij daarnaast ook nog eens in de liftkoer gevallen is en daarbij 2 ribben brak is een bijkomstigheid.

Ook bouwde hij in de kelder van het pand samen met mijn vader een compleet uitneembaar vakantiehuis van 15 meter lang. Dit is in 1951 opgezet op een kampeerterrein in de buurt van de Zilk en Lisse. Dat heette

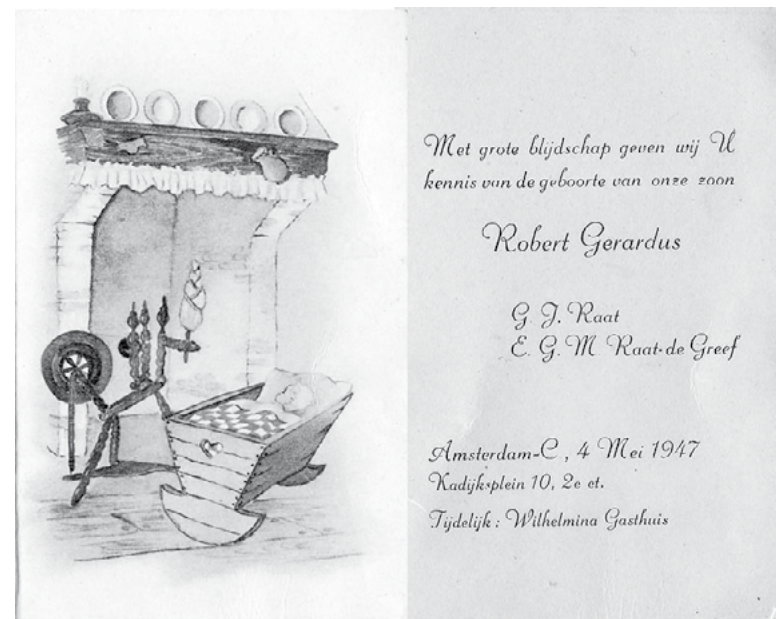

*Li.boven:
Oma en opa met
nichtje op de
steiger*

*Links: Oma op
dezelfde steiger*

*Re.boven:
Oma met hetzelfde
nichtje achter het
keukenraam*

*Rechts:
Geboortekaartje
Robert*

*Met grote blijdschap geven wij U
kennis van de geboorte van onze zoon*

Robert Gerardus

*G. J. Raat
E. G. M. Raat-de Greef*

*Amsterdam-C, 4 Mei 1947
Kadijkplein 10, 2e et.
Tijdelijk: Wilhelmina Gasthuis*

De Ruygenhoek en is nu een zweefvliegterrein. Vergelijkbaar met Bakkum maar veel minder druk. In mijn herinnering en zover ik kan zien op oude 8mm filmpjes, stonden er maar drie andere huisjes.

Op de steigers van het GAB heb ik leren vissen. En schaatsen. Achter een stoeltje aan krabbelen op de Binnen-Amstel, dat vergeet je nooit meer. Zwemles kreeg ik echter in het Heiligeweg-zwembad. De Cineac was aan de overkant met o.a. doorlopende tekenfilms. En boodschappen doen met Oma op en rond de Munt: Carels, de bakker en Van Dam, de slager met die enorme pot zure zult in de etalage. Alleen de aanblik daarvan al heeft mij er altijd van weerhouden om zoiets te eten of te proeven. Ik zou dus niet weten hoe zure zult smaakt en ben er ook nog steeds niet benieuwd naar.

Boven: De vissteiger! Achter die openstaande ramen was mijn vaders fotozaak.
Links: Opa en oma in het zonnetje, ongetwijfeld tijdens een jubileumsviering

Op een gegeven moment zijn wij wat verder weg gaan wonen. Van het Kadijksplein, nog lopend te overbruggen, naar de Staatsliedenbuurt, wat echt te ver was om te lopen. Geen nood, “fiets delen” kon toen ook al. Telefoontje naar mijn moeder van Oma; Elly, weet je dat Robbie hier is? Met een wel erg grote fiets! Geleende fiets teruggezet en nooit meer doen.

Hoefde ook niet meer. Plots bericht dat Oma was overleden. Pas 58 jaar oud en ik mocht niet mee naar de begrafenis. Opa werd kort daarop gepensioneerd en verdween geheel uit beeld. Mijn vader had al eerder zijn fotozaak verplaatst.

En daarmee kwam een eind aan de periode Doelenstraat. Een en ander liet mij met een soort trauma achter. Misschien wel daarom ben ik met regelmaat nog in die buurt te vinden. En binnenkort ga ik toch eens dat hotel binnen. Wellicht mag ik nog eens rondkijken in dat deel dat vroeger de dienstwoning was. Ik hou u daarvan op de hoogte.

Links: Kadijksplein; nummer 10 is het huis waar café Pleinzicht in is gevestigd. Achter het openstaande raam op twee hoog was Robert's kamertje.

Rechts: Hier krijgt Robert “de oren gewassen”. Dit is het vakantiehuis op De Ruygenhoek

Theo Bakker's Domein

Op deze site vindt u makkelijk leesbare maar toch informatieve verhalen over de ontstaansgeschiedenis van Amsterdam. Ze zijn onderverdeeld in rubrieken als Middeleeuwen, godsdiensten, nijverheid en handel, transport, openbaar vervoer, haven, watermanagement, stadsuitleg, annexaties, verkeersdoorbraken, chroniquers en allerlei andere zaken.

Klik hier voor een overzicht van alle PDF's op deze site

